

KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.660/2012/4.szám

A Kúria a dr. Boros Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Boros Erzsébet ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Egészségbiztosítási Pénztár alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Gyulai Munkaügyi Bíróságon 1.M.386/2011. szám alatt indított és a Gyulai Törvényszék 2012. június 5-én kelt 3.Mf.25.311/2012/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.311/2012/4. ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen a felperesnek 15 nap alatt 20.000 (húszezer) forint + ÁFA felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a felperes által órlőüzem-kezelő munkakörben foglalkoztatott T. A. 2009. január 23-án bekövetkezett munkabalesete miatt felmerült egészségbiztosítási ellátás költsége címén, a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi

LXXXIII. törvény (Ebtv.) 67. §-a alapján 3.217.476 forint és kamata megfizetésére kötelezte a felperest. A fizetési meghagyás indokolása szerint a baleset azért következett be, mert a felperes megszegte a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 2. § (2) bekezdésében, 42. § a) pontjában, 50. §-ában, 55. § (1) bekezdés a), b) és d) pontjában, 54. § (1)-(3) bekezdéseiben, (7) bekezdésében, valamint a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről szóló 2/1998.(I.16.) MüM rendelet (MüMr.) 2. § (1) és (3) bekezdésében foglalt kötelezettségeit.

Az elsőfokú bíróság a felperes által előterjesztett, a fizetési meghagyás hatályon kívül helyezésére irányuló keresetet elutasította. Az ítéleti tényállás szerint a sérült egy elszívó ventilátor zajvédő fülkéjének takarítása során akként szenvedett balesetet, hogy miután a fülke melletti lépcsőforduló korlátjára kapaszkodva átmászott a fülke födémjére, a födémén haladva két panel kapcsolódási helyére lépett, a panelek előbb behajlottak, majd szétnyíltak alatta, ennek következtében a sérült a padozatra esett és jobb boka ugrócsontja eltörött. Az elsőfokú bíróság - az Mvt. 2. § (2) bekezdésére és 54. §-ára utalással - a lefolytatott bizonyításból arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a takarítási feladatokra is kiterjedő kockázatértékeléssel feltárhatta volna azokat a veszélyforrásokat, amelyeknek a perbeli munkavégzés során a munkavállalók ki voltak téve. A bíróság ítéletében rögzítette azt is, hogy a felperes a fentiekén túl azzal, hogy egy korábbi nagytakarítás alkalmával nem észlelte a sérült munkatársának hasonló tevékenységét (a ventilátorház tetejének portalanítását) és a sérült szabálytalan munkavégzését sem, elmulasztotta a kellő hatékonyságú ellenőrzést is. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes a MüMr. 2. §-át is megsértette, amennyiben ugyanis a födémre való kilépést tiltó, a felperes által csupán a balesetet követően kihelyezett táblát a felperes már korábban is kihelyezi, úgy az visszatartó erővel bírhatott volna a szabályszegő munkavállalóra.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a sérült megszegte a felperes Munkabiztonsági és Foglalkozás-egészségügyi Szabályzata 5.2.16. pontjában írt kötelezettségét, amely szerint tilos utat lerövidíteni, veszélyes helyeken keresztül vagy azok felett vagy alatt áthaladni, ez azonban a felperes munkavédelmi kötelezettségei megszegésére is figyelemmel - a KK 25. számú állásfoglalásban foglaltakra is tekintettel - nem mentesíti a felperest a megtérítési kötelezettsége alól.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a fizetési meghagyást hatályon kívül helyezte, mert a helyesen megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság helytelen következtetéseket vont le. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a perbeli napon olyan munkával bízta meg a sérültet,

amelynek ellátására alkalmas volt és rendelkezett olyan ismeretekkel és jártassággal, amely a biztonságos munkavégzéshez szükséges. A felperes kockázatértékelése a nagytakarításra is kiterjedt, annak kezdetekor a munkahelyi vezető megfelelő, a takarítás konkrét helyére és módjára is kiterjedő utasításokat adott.

A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a figyelemfelhívó tábla kihelyezése nem volt munkavédelmi előírás, hiszen a baleset helye nem közlekedési út és nem munkaterület. A tanúvallomásokból kitűnően a közvetlen munkahelyi vezető eleget tett az ellenőrzési kötelezettségének, az, hogy a munkáltató valamennyi munkavállaló minden lépését folyamatosan figyelemmel kísérje, nem várható el. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokból arra a következtetésre jutott, hogy a baleset kizárólag a sérült szabálytalan munkavégzésének következménye, ezért az alperes jogszabálysértően kötelezte a felperest az ellátási költségek megtérítésére.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan „az eljárt bíróság” új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását, valamint a felperes költségeiben való marasztalását kérte az Ebtv. 67. § (1) bekezdése, a KK 25. számú állásfoglalás, az Mvt. 2. § (2)-(3) bekezdése, 42. § a) pontja, 54. § (2) bekezdése, (7) bekezdés a)-b) és h) pontjai, 55. § (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint a MüMr. 2. §-a megsértésére hivatkozva.

Az alperes érvelése szerint a másodfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a sérült rendelkezett a kiadott feladat biztonságos elvégzéséhez szükséges ismeretekkel és jártassággal. A sérült 2008. novemberétől betanított órlőüzem-kezelő munkakörben dolgozott, az üzem műszaki leállításakor végzendő karbantartási és nagytakarítási feladatokat és azok veszélyeit a felperesnek a munkabalesetek elkerülése érdekében részletesen ismertetnie kellett volna és meg kellett volna győződnie arról, hogy azokat a munkavállaló elsajátította. A perben csatolt, a sérült 2010. novemberi, gépkezelési tárgyú oktatásról csatolt okirat a munkavédelmi oktatás megtörténtét nem igazolja, a bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a sérült nem a napi munkavégzés utáni szokásos, hanem az évente kétszer elrendelt, sokrétűbb nagytakarítási feladatot végezte a baleset bekövetkeztekor. A baleset a pontatlan utasítással és a jogszabályi előírásoknak meg nem felelő munkavédelmi oktatással összefüggésben következett be, mert a sérült a felperes mulasztásai miatt nem volt tisztában azzal, hogy a zajvédő fülke tetejét kell-e takarítani, és az milyen veszélyekkel jár.

Az alperes szerint a tanúvallomásokkal ellentétes az az ítéleti

megállapítás, miszerint a munkahelyi vezető a takarítás konkrét helyére és módjára megfelelő utasításokat adott. A sérült munkatársa tanúként úgy nyilatkozott, hogy korábban ő is takarította a ventilátorház tetejét, és azt is elmondta, hogy a baleset napjának reggelén, az utasítás kiadásakor a fülke tetejének takarítása még csak megemlítésre sem került. Ugyanakkor a munka irányításával megbízott munkavállaló is elismerte tanúvallomása során, hogy az utasítás kiadásakor nem hívta fel külön a munkavállalók figyelmét a veszélyekre.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy az üzemszünet alatt elrendelt nagytakarítás során felmerülő kockázati tényezők mérlegelésével feltárhatók lettek volna azok a veszélyforrások, amelynek a sérült ki volt téve. A nagytakarításra vonatkozó pontatlan, nem teljes körű utasítást a sérült és munkatársa tanúvallomása alátámasztotta, azok alapján megállapítható, hogy a sérült joggal feltételezte, hogy a zajvédő fülkén lévő porréteg eltávolításával végzi csak el maradéktalanul a munkáját. A sérült nem volt tisztában azzal, hogy a fülke tetejét kell-e takarítani és azzal sem, hogy a födém beszakadhat a testsúlya alatt. Tény továbbá az is, hogy a ventilátorház tetejének takarítása nem a baleset napján fordult elő először, hanem az bevett gyakorlat volt a felperesnél.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a sérült a födémen tartózkodás közben szenvedte el a balesetet, az - a tanúvallomásokból megállapíthatóan - nem egy pillanat műve volt, így a balesetveszélyes munkavégzést a munkahelyi vezetőnek rendszeres ellenőrzés mellett észlelnie kellett volna. A megfelelő ellenőrzés hiányát támasztja alá, hogy a felperesnek nem volt tudomása a ventilátorház tetején takarításával kapcsolatos balesetveszélyes gyakorlatról. Végül az alperes kifogásolta, hogy a jogerős ítélet indokolásában nem került kifejtésre, milyen szabályokat szegett meg a sérült és utalt a KGD 2009.11. számon közzétett határozatban foglaltakra is.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és az alperes költségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az alperes az ítéletekben megállapított tényállással ellentétesen hivatkozott a ventilátorház takarításával kapcsolatos bevett gyakorlatra. A másodfokú bíróság helyesen tulajdonított jelentőséget annak, hogy a ventilátorházhoz közlekedési út nem vezet, az szabályos védőkorláttal van elhatárolva és a sérült tudta, hogy csak a közlekedésre kijelölt utakon lehet közlekedni. A sérült azt sem vitatta, hogy a takarításkor a seprűvel, partvissal létráról elérhető részek portalanítására kaptak utasítást, a védőkorláttal elzárt ventilátorház tetejét soha nem kellett takarítani. A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra is, miszerint evidencia, hogy a szabályos védőkorlát átlépésével megközelíthető szerkezet tetejére

nem lehet fellépni, és helytállóan jutott arra a következtetésre is, hogy a balesetet kizárólag a sérült szabályellenes magatartása, nevezetesen hogy utasítás nélkül, a védőkorláton átmászva olyan területre ment, ahová közlekedési útvonal nem vezetett és ahová - általa is tudottan és elismerten - tilos volt bemenni, idézte elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A peradatok szerint a sérült a védőkorláton átmászva közelítette meg a ventilátorház tetejét, amely a súlya alatt pár lépés megtétele után beszakadt. A sérült a baleset utáni munkáltatói meghallgatásakor úgy nyilatkozott, hogy a hangszigetelő tetejének takarítását saját magától határozta el, arra utasítást nem kapott, arról munkatársainak nem szólt. Elmondta azt is, hogy tisztában volt vele, hogy a kezelő járdára kimászni nem szabad, a jó szándék vezérelte, hogy ott se maradjon por (1/4. számú irat). A közigazgatási eljárásban történt meghallgatásakor a sérült szintén azt adta elő, hogy a ventilátorház tetejének takarítására senkitől sem kapott utasítást, ott tudomása szerint nem is szoktak takarítani, oda azért ment, mert a feljáró söprésekor észlelte, hogy a tetőn vastagon áll a por és készletet érzett, hogy letakarítsa. Elmondta azt is, hogy bár a tetőre mászást akkor még tábla nem tiltotta, a munkavédelmi oktatásokon mindig elmondták, hogy csak a kijelölt utakon lehet közlekedni és a korláton átmászni tilos (1/3. számú irat).

A sérült fenti előadásával a munkáltatói meghallgatás alkalmával, illetve a közigazgatási eljárásban egyezően nyilatkozott a sérült munkatársa és közvetlen munkahelyi vezetője (A/4. és A/3. számú irat) és e személyek, valamint a sérült a fent ismertetett tényekre és körülményekre vonatkozóan azonosan tettek részletes tanúvallomást a perben történt meghallgatásuk során is (5. sz. jegyzőkönyv 3. oldal 10. bekezdés, 4. oldal 1-6. bekezdés, 5. oldal 5-6., 9. bekezdés, 6. oldal 2., 5-6. bekezdés, 7. oldal, Győri Munkaügyi Bíróság 12.Mpk.50.083/2011/4. számú jegyzőkönyv 2. oldal 10-12. bekezdés, 3. oldal 9-13. bekezdés, 4. oldal 1-13. bekezdés). A tanúk vallomásából és az okirati bizonyítékokból (7. számú irat) egyértelműen megállapítható volt az is, hogy a felperes munkavállalói, köztük a sérült a munkavédelmi oktatáson elhangzottakból tudomással bírtak arról, hogy a kijelölt közlekedési útvonalakon kívül, veszélyes munkaterületen tartózkodni tilos, ott munkát végezni sem lehet.

A másodfokú bíróság a fenti bizonyítékokból okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a baleset kizárólag a sérült tudatos munkavédelmi szabályszegő magatartása miatt következett be és a

felperes felelőssége nem támasztható alá a takarításra vonatkozó utasítás elégtelenségével sem. Olyan munkáltatói kötelezettségeket ugyanis az Mvt-ből (és más munkavédelmi szabályokból) nem lehet levezetni, hogy az utasításnak ki kell terjednie a munkavégzéssel (jelen esetben takarítással) nem érintendő azon területek kijelölésére is, amelyeken a tartózkodás, közlekedés egyébként sem megengedett.

A baleset helyszínét a sérült egy védőkorláton átmászva közelítette meg, arról, hogy ilyen területeken a munkavállalóknak nem szabad tartózkodni, megfelelő ismerettel bírt. Az alperes felülvizsgálati kérelmében iratellenesen állította, hogy a felperesnél bevett gyakorlat lett volna a ventilátorház tetejének ilyen módon történő takarítása: a peradatok szerint a sérült munkatársa ezt a területet korábban egyetlen alkalommal, utasítás nélkül és létráról állva takarította, amiről a felperesnek nem volt tudomása.

A közvetlen munkahelyi vezető - az egybehangzó tanúvallomásokból kitűnően - jelen volt a munkaterületen, ellenőrizte a munkavégzést, a szabálytalan munkavégzést azért nem észlelte, mert a sérült takarításban volt. A Kúria a felülvizsgálati érvelés kapcsán utal arra, hogy a munkáltató - az irányadó bírói gyakorlat szerint (pl. Mfv.III.10.989/2009/5.) - az ellenőrzési kötelezettségének, amely nem azonos a munkavállaló melletti állandó jelenléttel, a munkavégzés folyamatos felügyeletével, eleget tett, továbbá arra is, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott arra is, hogy a perbeli, a munkavállaló tudatos szabályszegése miatt bekövetkezett baleset kockázatértékeléssel elhárítható lett volna.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben felhívott szabályokat, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés a) pontja és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2013. október 28.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő